

Tannteknikerfaget både i Norge og globalt er inne i en omstillingsfase. Med økende konkurranse, også fra utlandet, og rask digital utvikling, kan det være krevende å drive spesielt mindre tanntekniske laboratorier. Det krever nytenkning og originale løsninger for å møte framtiden.

Derfor har Tenner i Fokus ved Stein Brath gjennom året besøkt flere laboratorier som har utviklet egenartede konsepter for drift, ved å levere spesialiserte produkter, samordne drift med kolleger eller på andre måter. I denne utgaven presenterer vi et tannteknisk laboratorium som helt siden midten av 80-tallet har arbeidet med en helt spesiell nisje.

Et laboratorium utenom det vanlige

Stein Brath | st-brath@online.no – Foto: Agnieszka Mendyk

Hensikten med disse arbeidene, er å stimulere tungen, samt trene opp musklene i og rundt munnen

Colldent, med eier Eva Collett og medarbeider Agnieszka Mendyk har tidligere blitt omtalt i Tenner i Fokus, da som en del av "bofellesskapet" i Grønlandsleiret. Tenner i Fokus ønsket å fokusere nærmere på Colldents nisjeprodukter, produkter vi knapt har sett før, og som kan hjelpe mennesker i en vanskelig situasjon. Colldent med sine løsninger, hjelper mennesker som har fått et handicap, eller er født med et handicap.

Men først: Colldent eies av Eva Collett. Eva er svensk. Hun kommer fra Sveriges østkyst, og ble uteksaminert som tanntekniker i Göteborg i 1986. Praksis i faget fikk hun ved spesialistklinikken i Örebro og ved Eastman Institute of Oral Health i Stockholm i perioden 1986 - 1994. I denne tiden arbeidet hun mest med reguleringsarbeider.

Eva flyttet til Norge i 1994, og 1996 startet hun sitt eget laboratorium. Hun startet med enkle midler. Et rom på 8 kvm ble bygget på familiens hus. Venner og kjente innen faget ble kontaktet med spørsmål om de hadde utstyr å avse. En Caravelle ble fylt opp i Sverige, og kjørt til Norge, og «vips» Eva har fått seg et eget laboratorium med enkle midler.

I dag er Colldent et laboratorium i bofellesskap på Grønlandsleiret i Oslo.

Eva Collett har ansatt Agnieszka Mendyk. Hun begynte for 5 år siden. Agnieszka har sin tanntekniske utdanning fra Tyskland. Utdanningen der tar 3,5 år. Elevene jobber ute i bedrift 3 uker og går 1 uke på skole pr måned under hele utdanningen. Kjeveortopediske plater fikk hun interesse for i læretiden, og begynte som nyutdannet tanntekniker å arbeide på et laboratorium med tilknytning til en kjeveortoped.

Både Eva og Agnieszka er perfeksjonister og leverer noen nydelige og ikke minst funksjonelle arbeider. Jeg tenker da spesielt på de oral-motoriske platene de produserer.

Colldent produserer også «vanlige» kjeveortopediske apparater og skinner. De produserer avlastningsskinner samt snorkeskinner med mer, men hjertet banker nok spesielt for deres unike produkt: oral-motoriske plater.

Oral-motoriske plater, hva er det? Jo, det har lite med tenner å gjøre. Hensikten med disse arbeidene, er å stimulere tungen, samt trene opp musklene i og rundt munnen. Her kan det for eksempel være et barn som trenger tren-

ing for å sikle mindre; klare å lukke munnen for blant annet å minske munn-tørrethet etc. Platene kan også brukes som en del av et pedagogisk opplegg, for eksempel å finne plasseringen av tunge og øvrig munnmuskulatur for å lage et spesifikt lyd/bokstav.

Oral-motoriske plater er et av flere hjelpemiddel til et mer funksjonelt liv både for små barn som er født med enkelte handikap, litt større barn som har problemer med å uttale enkelte lyder, og for voksne som trenger hjelp tilbake til et «normalt» liv etter alvorlig sykdom.

Det ligger mange års samarbeid og forskning bak disse produktene, og det har vært en del feiling underveis, før man kom fram til produktene som ligger foran oss i dag, og det forskes fortsatt. Det er også stor tverrfaglig interesse og engasjement bak disse produktene.

I dag leverer Colldent produkter til hele landet. Ja, også Danmark har gleden av å få oral-motoriske plater fra Norge og Colldent.

Men, Eva og Agnieszka har også andre overraskende ting å vise frem. Det viser seg at de har nær kontakt med Rikshospitalet. Babyer født med leppe-, kjeve- og ganespalte kommer til Rikshospitalet fra hele landet. Der blir det tatt et avtrykk. Dette avtrykket sendes til blant annet Colldent, hvor de produserer en modell. Etter en tid tas et nytt avtrykk, og ny modell lages. Enkelte av disse modellsettene sendes blant annet til England til forskere der. Alt dette for å se utviklingen av skaden og finne det riktige tidspunkt for operasjon. Noen av de litt større barna får også ortodontisk apparatur, her blir det gjerne helt individuelt utformede løsninger!

Tannlegene følger opp disse pasientene med jevne mellomrom opp gjennom barndommen.

Colldent er med på å utvikle produkter som vil ha et marked i lang tid, et nisje-produkt som medmennesker vil ha stort behov for fremover.

I dag leverer Colldent produkter til hele landet. Ja, også Danmark har gleden av å få oral-motoriske plater fra Norge og Colldent.